

**עין משפט
נר מצוה**

מ.

החולץ ליבמתו פרק רביעי יבמות

מסורת הש"ס

גה א מ"י פ"י מהלכות
מעשה קרנות ה' ב
סמג עשין קפד קפה:
גכ ב מ"י ט"ז הלכה א:
ג ד מ"י פ"ב מהלכות
שביתת עשור הלכה ז
סמג לאון ס"ט טו"ש"ע א"ח
סימן תרי"ב סעף ג:
סא ד מ"י פ"ב מהל'
מעשה קרנות ה'
יד סמג לאון של:
ה ה מ"י פ"ו מהל' חמץ
ומנה הלכה ו סמג
עשין מ טו"ש"ע א"ח סימן
תנד סעף ג:
גכ ו טו"ש"ע א"ח סימן
קסב סעף ג:
גד ז מ"י פ"ג מהלכות
מנחות הלכה ז סמג
עשין נא טו"ש"ע שס
ס"ח:
גה ח מ"י ט"ז פ"א הל'
ב סמג עשין לו טור
ש"ע ח"מ פ"י רע"ו ס"א:
סו ט מ"י פ"א מהלכות
יעום הלכה ג סמג
עשין נב ולחון קי טור
ש"ע א"ח"ע סימן קסב
סעף ג:

רצה בהן אחר אוכלה. והא דלרשינן צ"צ דקדושין (דף נג.) לכל
צית אז א"ר הכא מרזבו ילפינן דכהן המקריב רצין שיאכל ממנה
ולא כולה: **מ"א** תרי גווני איבא. ליתא למימר רצה לשם סעודה
אוכלה רצה לשם מנוחה דלחין רצין
שימכוין לשם מנוחה אלא שלא יחא
אוכלה אכילה גסה:

א"ב י"א נסה ביוה"כ פטור. ואל"מ
דלמר צפרק מני שאמר
הרביני מיר (מיר דף גג.) וטס) כי ישרים
דרכי ה' דקייסו ילכו צם ופושעים
יכשלו צם (הושע ד') משל לז' בני אדם
שאלו פסמיהן אחד אכלו לשם פסחו
ואחד אכלו אכילה גסה ומשמע תסס
דמרוייהו נפקי אלמנא הויה אכילה וי"ל
דמ"י עניני אכילה גסה הסט) א):
מ"ב צ"א אמר רחמנא. פי' דקוננו'
ואכלה מנות אלל המזבח
וגו' ובשמניי של מלוואים כמיז ואפילו
לשמואל דלמר בריש הקומץ רצה
(מנחות דף טז:) דלא ילפינן דורות
משעה שמח הכא איכא שום ימור:
ש"ה בה קרא לעבב. הך דהכא
לא הו' כמו שנה עליו הכמוז
לעבד דעלמא דמהיכא מיזי לעבד
דלמנא למנוחה הוה דלמר רחמנא דלא
ליעבד חלוט אלא לעבד כלומר דבעינן
מנא מעלייתא ולא חלוטו:

ביו"ן דהדר אפייה בתנור. או
באיפסא לחם איקרי ואדם יוצא
צה ידי חובתו פסקא או דלמר צ"י
כל שעה (פסחים דף לו:) לחם עונו פרט
לחלוט ואשעה אר"מ דהתם בלא הדר
אפייה בתנור ועוד אר"מ דהתם
בחלוט גדול דומיא דלשישה ולא חשיב
לחם עונו לפי שהוא גדול ולא משום
דחלוט א"ר תסס צבלינתו קשה והכא
צבלינתו רכה כגון סופגנין או חלת
המשרת דמפסח תסס דליינו חלוט
של צבלי צבלינתו דלא מייזי צבלה ולא
חשיב לחם אלא על ידי אפייה ולהכי
חשיב שפיר לחם עונו אע"ג דחלטייה
אזל צבלינתו עצה מיפסל לעשות דחשיב
לחם עשירות אפי' לא הדר אפייה וצ"י
כל שעה (שס ד"ה פרט) הארכמי:
אזל

כאחד מן האחים אינו אלא אחד מן האחים מיבעי ליה אלא סד"א הואיל
ואפסדה מיבום לקנסיה קמ"ל: אם יש שם אב: דאמר מר האב קודם לכל
יוצאי ירכו: הכונס את יבמתו וכו': מ"מ י' קיום על שם אחיו אמר רחמנא והרי
קם: ר' יהודה אומר וכו': אמר עולא הלכה כר' יהודה וכן א"ר יצחק נפחא
הלכה כר' יהודה ואמר עולא ואיתימא ר' יצחק נפחא מ"מ דר' יהודה דכתבי
והיה הבכור אשר תלד בכבוד מה בכור לו בחיי האב אף האי גמי אין לו
בחיי האב אי מה בכור נומל פי שנים לאחר מיתת האב אף האי נומל פי שנים
לאחר מיתת האב מידי יקום על שם אביו כתיב יקום על שם אחיו כתיב ולא
על שם אביו אימא היכא דליכא אב דלשקול נחלה תתקיים מצות יבום היכא
דאיכא אב [דלא] שקיל נחלה לא תתקיים מצות יבום מידי י' יבום בנחלה
תלה רחמנא יבומי מיבומי ואי איכא נחלה שקולי ואי לא לא שקיל יתיב ר'
הנינא קרא קמיה דר' ינאי ויתבי וקאמר הלכה כר' יהודה א"ל פוק קרי קריין
לברא אין הלכה כר' יהודה תני תנא קמיה דרב נחמן אין הלכה כר' יהודה א"ל
אלא כמאן ברבנן פשימא י' חיד ורבים הלכה כרבים א"ל אסמייא א"ל לא את
הלכה אתנייד ומוקשה הוא דאקשי לך ואפכת ולמאי דאפכת שפיר אפכת:
מתני' החולץ ליבמתו הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו
הוא

שבתה. קודם שהוקדשה מנחה זו היתה עליו בכלל היתר: **וגאפסדה**.
כשהוקדשה וחזרה והותרה בהקטרת הקומץ: יכול סחזור וכו'.
כדמפרש: בשלמא לרצה דאמר רבנן היא. ומנוחה קתני ולא קתני
למנוחה: ה"ק כו' ואלו אוסס. את הקדשים אשר כופר צהס כי היכי
דמחוי כפרה שלימה: רצה הוא. כהן
שעבד עבודתה: אלא לרז יחא. דמני
למנוחה ואצא שאול היא: הכא מאי פרי
גוויי איכא. דקא ממעט תנא יכול
תחזור להיתירה הראשון ת"ל דלא והא
ליכא למימר תחזור להיתירה הראשון
רצה לשם מנוחה אוכלה רצה שלא לשם
מנוחה אוכלה ת"ל דלא דהא כל כמה
דבעי ליכלה דהתם הוה כי בעיל שלא
לשם מנוחה פגע בערובה אכל הכא מאי
קעביד וע"כ בתי גוויי צביא לאוקמי
דומיא דרשא: אכילה גסה מי מקריא
אכילה והאמר ר"ל כו' וכוון דלאו
אכילה היא מואכלו אהרן ובניו דרישא
נפקא: פטור. דלא עבר על אשר לא
תעוניה) שחף זה ענינו הוא שמויק את
עמנו: אלא. תרי גוויי הכי תיבעי
למימר רצה מנא אוכלה רצה חמץ
אוכלה ת"ל מנות תאכל ולא חמץ: לא
תאפה חמץ חלקס חלקס נאפי אוסס. להכי
סמיך חלקס חלקס חמץ לומר
אפי' שירי מנחה שהס חלקס של כהנים
לא תאפה חמץ ומהתם נפקא: חלוט.
צרותמיס: רצה חלוט אוכלה. ת"ל
מנות ולא חלוט: אי מנא היא מנא
היא. והיכי מימעטת ממשמעות
דמנות תאכל: ואי לאו מנא היא מנא
אמר רחמנא. צבירי מנחת חובה
דמני (א) בלו את אכילה ואלוה מנות
וה"ה לשאר מנחות ולמה לי מנות
תאכל: **מתני'** הכי הוה ר' אחד כו'.
ולא הפסיד חלקו צבכסי אחיו: וזה
נכמי האח. ואפילו גרשה למחר:
גב' פשיטא. דלא איכד וכומו:
מהו דסימא. כלומר לאו לאשמועינן
דלא איכד וכומו תניא לה אלא
לאשמועינן דלא שקיל כולה נכסי:
אי הכי. דלגרועי אתא הוה ליה למיתני
אינו אלא כחמד כו': ה"ג אלא סלקא
דעסך אמנה ליקנסיה הואיל ואפסדה
מיבום. שפסלה על האחין: אף האי
נמי. לאחר מיתת האב אס מנא האב
לאחר יבמתו של זה מודה ר"י דנוטל
זה חלקו וחסק אחיו: זה שם אחיו
כתיב ולא על שם אביו. כתיב וכוון
דצבעה שקס על שם אחיו לא שקל
חו לא שקיל ודאי שקיל השתא לא
מנכסי אחיו שקיל אלא מנכסי אצוי
דהא ירמיהו: היא דליכא אב
מנות שקיל יבם נחלה לא תתקיים
מצות יבום: **איסמייא**. לכולה מתני'
דמנחה שאינה לריכה היא: אמר ליה
לא. תסקיניה דאת הלכה כרבי יהודה
אתנייד ומנחה לריכה הוא: ומיקשה
הוא דקשיא לך. היכי שניק רבנן
ועביד כרבי יהודה ואפכת לה ושפיר
עבדת דאפכת לה: **מתני'** אסור
צקירובותיה. כאילו היא אשתו וכל
קרובות הנאסרות מחמתה אשה
גמורה אסורות ממדבגן צבלינה:
הוא

א) לקמן ג. פסחים נט;
נמוא סח: ג) יומא פ"ג;
ג שבעות טו: וסוה טו.
נמוא סח: ד) נמוא
ט: וט"ז, ט) צ"צ קט"ה,
ו) ע"י לעיל ח: כ: כדל.
ז) נכיסות ל: כמנחות טו.
ח) נכיסות ט. וט"ז.
ט) ויקרא ג' ט) ויקרא י'
מנא: ט) ויקרא י'
ז) ויש"ל, ט) ויש"ע חו"ט.
פסחים ק: ד"ה דלמא
ומוספות פ"ר כג. ד"ה פסח
ומוספות צ"ק קי. ד"ה
אכילה, ט) ויש"ע היבט חו"ט
מנחות נג. ד"ה ת"ל מהיכה

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ו"ה לאו וכו'
דמני בסדר שמני
ואכלה מנות:

תוספות ישנים

א) ו"ל ח' דמרי עניי הוו
מתילה גסה אכיל
כל זכרו והסית דעמו
מנאסר עוד בשביל ימיר
לא מקריא חוזה אכילה
אכילה גסה אכל היכא דלא
הסית דעמו חק אוכל הוא
יומר מדאי שיהיה שבע
בכחות מקרי חוזה אכילה
אכילה גסה עוד י"ל דשאי
אכילה פסחים דלא מעבבא
דהא לא ממשעינן מקרא
דלפי אוכל (שמות יד) כי
אס חולה וחקן (פסחים
סא) שאני רחוי כלל
לאכילה אכל אפילו אכילה
גסה גמורה מותרת דפסח
מיהא קעביד אכל בכל
מקום אכילה גסה לא משא
אכילה ואין חילוק באכילה
גסה: בציור אמרי רחמנא
פ"ה דכתיב ואכלה מנות.
ולא נהירא דהא בשמיט של
מילואים כתיב ויהי ויהיה
משעה לא ילפינן אלא נהיה
מנות אמר רחמנא דמני
ויקרא ו' לא תאפה חמץ
חלקס א"י משום דמני
ויקרא ז) ה' מנחם תני
ובה מנחם דקאמר להכי
תנא ביה קרא לעבד וקשה
דלחן זה לעבד מנחם שחי
קרא אחרינא לא כתיב
למעו חלוט דהא אמרי'
לעולם מנחם היא ולא חיוון
בשום מקום לעבד אס לא
כתיב תרי קראי דמשמע
ששנה הכמוז לעבד וי"ל
לעבד לאו דוקא אלא ר"ל
לעבד שלא יפא חלוט אכל
זה אינו לעבד ממש כי תנא
למנוחה ולמאי דאפסדה
מיהא דודאי לעבד כו'
מקרא דמנות תאכל דכתיב
כמי קרא אחרינא למעו
חלוט דמני מנחם מיהא
דהכי אחת במנחות תנא
ח' יבום נחלה מה רחמנא
רחמנא הוא דלמחרין דר'
ח' יבום נחלה מה רחמנא
מייבס אצוי לא אכל אס אין
נחלה משום הכי לא קפח
מנות יבום:

א) נחלה דלחין וי"ל דמרי
עניי אכילה גסה הוו היכא
וכו'.